

PÕLLUMAJANDUSTÖÖTAJA, LAMBA/KITSEKASVATAJA ÕPPEKAVA MOODULITE RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	Vähemalt põhiharidusega õppija		
Õppevorm	Statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	PÕLLUMAJANDUSMASINATEGA TÖÖTAMINE	4	M-M. Urve, M. Kõbu, E. Takk, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppilane kasutab vastavalt juhiste erinevaid põllumajandusmasinaid nii farmis kui taimede kasvuaegsetel hooldustöödel ja niitmisel järgides ohutus- ja keskkonnanõudeid ning tagades loomade turvalisuse ja masinate heaperemeheliku hoolduse.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Hooldab loomad farmis, veab ja ladustab sõnniku ja söödajäägid, transpordib sööda	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • söötab, joodab ja hooldab loomad vastavalt ettevõtte töökorraldusele ja ohutusnõuetele • veab ja ladustab sõnniku ja söödajäägid farmist vastavalt ettevõtte töökorraldusele ja keskkonnanõuetele; • transpordib sööda (silo, hein jne) ladustamise kohta vastavalt juhiste järgides liiklus-, töö- ja keskkonnaohutusnõudeid. 		
2. Teeb taimede kasvuaegseid hooldustöid, niidab ja vajadusel kaarutab või vaalutab niiduse	<ul style="list-style-type: none"> • teeb taimede kasvuaegseid hooldustöid: äestab, rullib, trimmerdab, teeb hooldusniidet vastavalt juhiste; • niidab ja vajadusel kaarutab või vaalutab niiduse vastavalt juhiste; 		
3. Kontrollib masinate ja seadmete töökorrasolekut, osaleb masinate ja seadmete hoiustamisel või hooajatöödeks ettevalmistamisel	<ul style="list-style-type: none"> • Loeb, mõistab ning selgitab masinate ja seadmete kasutusjuhendeid ja tööohutusnõuded; • kontrollib masina ja seadme töökorrasolekut ning vea korral teavitab vastutavat isikut; • osaleb masinate ja seadmete hoiustamisel või hooajatöödeks ettevalmistamisel, puhastades ja hooldades neid vastavalt juhistele 		
Teemad, alateemad	Tööohutus põllumajanduses töötamisel Loomadehooldamine Loomade heaolu ning põhivajadused Loomade söötmine, jootmine ja hooldamine Sõnniku ja söödajääkide vedu ja ladustamine Sööda transport ja ladustamine Rohumaade hooldamine Taimede kasvuaegsed hooldustööd Niitmine, kaarutamine või vaalutamine Masinate ja seadmete hooldus Masinate ja seadmete nõuetekohane kasutamine Masinate seadmete töökorrasoleku kontroll		

iseseisev töö 16 tundi	Töötamine juhendamisel põllumajanduse tootmises(töökojas, põllul, farmis)
praktika	1-3 õpiväljundite kohta 2 EKAP, 52 tundi
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: Õpilane demonstreerib juhendi alusel liikurmasina töökorras olekut ja masinaga laudas töötamise oskust (sõnniku eemaldamine/sööda laotamine).
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon, intervjuu
Õppematerjalid	Masinate tööjuhendid , www.delaval.ee A.Bolotov, III liigi traktoristi õpik, 1987 T. Kirsi, Traktoristi ABC 1984 E.Haller, M.Karmin, Maaviljelus, 1984 I.Aamisepp jt, Maaviljeluse käsiraama, t 1978

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	JUHTIMINE JA MAJANDAMINE	4	R.Türk, E.Laurson
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppilane juhendab kaastöötajaid, korraldab tööd ja sõlmib tööalaseid kokkuleppeid oma pädevuse piires.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

Õpilane: 1. Juhendab ja nõustab kaastöötajaid vastavalt ettevõtte töökorraldusele	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • annab ülevaate ettevõtte töökorraldusest ja töötajaga seotud dokumentatsioonist; • juhendab ja nõustab vajadusel kaastöötajaid vastavalt ettevõtte töökorraldusele arvestades töö iseloomu ja keerukust ning hindab töö kvaliteeti; • juhendab uut töötajat vastavalt juhistele;
2. Korraldab ettevõtte tööloigu sujuva toimimise	<ul style="list-style-type: none"> • hindab ressursid ja määrab võtmetegevused toimimiseks; • planeerib etteantud tingimuste järgi töö mahtu ja ajakulu ning jaotab tööülesanded; • arvestab tööloigu toimimisega seotud kulud; • kirjeldab arusaadavalt töö käiku ja annab selle kohta asjatundlikke selgitusi.
3. Sõlmib kokkuleppeid koostööpartneritega ja koostab vajalikke dokumente	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab kliendisegmente ja neile suunatud väärtuspakkumist; • sõlmib kokkuleppeid koostööpartneritega oma pädevuse piires; • koostab vajalikke dokumente vastavalt ettevõtte töökorraldusele ja õigusaktide nõuetele.
4. Osaleb toodangu realiseerimiseks ettevalmistamisel	<ul style="list-style-type: none"> • leiab materjali toodangu väljastamiseks vajalike dokumentide kohta, vormistab toodangu saatelehed; • osaleb toodangu ettevalmistamisel realiseerimiseks (piim, loomade ja lindude saatmine tapamajja, teravilja vedu jms) vastavalt ettevõtte töökorraldusele.

Teemad, alateemad	<p>Organisatsioon ja juhtimine Organisatsiooni eesmärgid, struktuur; inimene organisatsioonis Meeskonnatöö, suhted meeskonnas. Infovahetuse ja tagasiside tähtsus. Organisatsiooni kultuur.</p> <p>Ettevõtte varad ja ressursid Protsessi juhtimine Kulude arvestus</p> <p>Ettevõtte ja tema koostöösuhted Kliendikesksus Koostööpartnerid</p> <p>Klienditeenindus Klienditeenindaja tööks olulised oskused, hoiakud, isiksuse omadused ja nende arendamine.</p> <p>Suhtlemise alused Asjaajamise alused Dokumentide koostamine ja vormistamine Praktikadokumentatsioon</p> <p>Praktilised tööd: 1-4 õpiväljundite kohta 1 EKAP</p>
iseseisev töö 16 tundi	Õpilane koostab meeskonnatööna äriplaani. Praktikadokumentatsiooni koostamine
praktika	1-4 õpiväljundite kohta 2 EKAP, 52 tundi
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Esitleb meeskonnatööna äriplaani
sh hindekriteeriumid	Puuduvad

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon, intervjuu
Õppematerjalid	Teder, M, Teder, J. Mis toimub ettevõttes SA Innove, 2008 135 lk. Shumann, S.(2012), Klienditeeninduse alused lihtsas keeles Scholtes, Peter R. Juhi käsiraamat. Kirjastus TEA, Tallinn 2001 Vadi, M. Organisatsioonikäitumine. TÜ kirjastus, Tartu 2004 Varendi, M. Teder, J. Ettevõtte hindamine ja arendamine, SA Innove 2008 Virovere, A., Alas, R., Liigand, J. Organisatsiooniline käitumine. Kirjastus Külim. Tallinn 2005

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	KARJÄÄRI PLANEERIMINE JA ETTEVÕTLUSE ALUSED	6	E. Rõuk, A. Kupp, E.Laurson, E. Kadastik
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime oma karjääri planeerimisega kaasaegses majandus-, ettevõtlus- ja töökeskkonnas lähtudes elukestva õppe põhimõtetest		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Mõistab oma vastutust teadlike otsuste langetamisel elukestvas karjääriplaneerimise protsessis	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Analüüsib juhendamisel enda isiksust ja kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi; • Seostab kutse, eriala ja ametialase ettevalmistuse nõudeid tööturul rakendamise võimalustega; • Leiab iseseisvalt informatsiooni sh elektrooniliselt tööturu, erialade ja õppimisvõimaluste kohta; • Leiab iseseisvalt informatsiooni sh elektrooniliselt praktika- ja töökohtade kohta; • Koostab juhendi alusel elektroonilisi kandideerimisdokumente lähtudes dokumentide vormistamise heast tavast: CV, motivatsioonikiri, sooviavaldus; • Valmistab juhendi alusel ette ja osaleb näidistööintervjuul koostab juhendamisel endale sh elektrooniliselt lühi- 		

2. Mõistab majanduse olemust ja majanduskeskkonna toimimist	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab juhendi alusel oma majanduslikke vajadusi, lähtudes ressursside piiratusest; • Selgitab juhendi alusel nõudluse ja pakkumise ning turutasakaalu kaudu turumajanduse olemust; • Koostab elektrooniliselt juhendi alusel enda leibkonna ühe kuu eelarve; • Loetleb iseseisvalt Eestis kehtivaid otseseid ja kaudseid makse; • Täidab juhendamisel etteantud andmete alusel elektroonilise näidistuludeklaratsiooni; • Leiab iseseisvalt informatsiooni põhiliste pangateenuste ja nendega kaasnevate võimaluste ning
3. Mõtestab oma rolli ettevõtluskeskkonnas	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab meeskonnatöona ettevõtluskeskkonda Eestis, lähtudes õpitavast valdkonnast; • Võrdleb iseseisvalt lähtuvalt ettevõtluskeskkonnast oma võimalusi tööturule sisenemisel palgatöötajana ja ettevõtjana; • Kirjeldab meeskonnatöona vastutustundliku ettevõtluse põhimõtteid; • Selgitab meeskonnatöona ühe ettevõtte majandustegevust ja seda mõjutavat ettevõtluskeskkonda; • Kirjeldab meeskonnatöona juhendi alusel kultuuridevaheliste erinevuste mõju ettevõtte majandustegevusele;
4. Mõistab oma õigusi ja kohustusi töökeskkonnas toimimisel	<ul style="list-style-type: none"> • Loetleb ja selgitab iseseisvalt tööandja ja töötajate põhilisi õigusi ning kohustusi ohutu töökeskkonna tagamisel • Tunneb ära ja kirjeldab meeskonnatöona töökeskkonna üldisi füüsilisi, keemilisi, bioloogilisi, psühho-sotsiaalseid ja füsioloogilisi ohutegureid ja meetmeid nende vähendamiseks; • Tunneb ära tööõnnetuse ja loetleb meeskonnatöona seadustes sätestatud töötaja õigusi ja kohustusi seoses tööõnnetusega; • Kirjeldab tulekahju ennetamise võimalusi ja oma tegevust tulekahju puhkemisel töökeskkonnas; • Leiab iseseisvalt töötervishoiu ja tööohutusealast informatsiooni erinevatest, sh elektroonsetest allikatest juhtumi näitel; • Leiab iseseisvalt ja elektrooniliselt juhendi alusel informatsiooni töölepinguseadusest töölepingu, tööajakorralduse ja puhkuse kohta; • Nimetab töölepingu, töövõtulepingu ja käsunduslepingu erinevusi; • Kirjeldab lühidalt töötaja õigusi, kohustusi ja vastutust; • Arvestab juhendi abil iseseisvalt ajatöö, tükitöö ja majandustulemustelt makstava tasu bruto- ja netopalka ning ajutise töövõimetuse hüvitist;

<p>5. Käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil</p>	<ul style="list-style-type: none"> • suhtleb nii verbaalselt kui mitteverbaalselt etteantud situatsioonile sobivalt, järgides üldtunnustatud käitumistavasid; • kasutab erinevaid suhtlemisvahendeid, sh järgib telefoni- ja internetisuhtluse head tava; • selgitab tulemusliku meeskonnatöö eeldusi; • kirjeldab juhendi alusel meeskonnatööna kultuurilisi erinevusi suhtlemisel; • loetleb ja kirjeldab meeskonnatööna kliendikeskse teeninduse põhimõtteid:
<p>Teemad ja alateemad</p>	<p>Karjääritee planeerimine Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel. Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel. Planeerimine ja otsustamine Isikliku karjääriplaani koostamine: lühi- ja pikaajaline</p> <p>Majandusõpetus Majanduslikud valikud piiratud ressursside tingimustes. Tulude ja kulude planeerimine ning oma eelarve koostamine. Turu roll majanduse toimimises. Maksusüsteemi olemus ja maksud, tuludeklaratsiooni koostamine. Säästmine, investeerimine ja laenamine. Riikliku infosüsteemi e-riik kasutamine</p> <p>Ettevõtluse alused Ettevõtliku inimese portree. Väliskeskkond ja selle mõju ettevõtte tegevusele. Kultuuridevaheliste erinevuste mõju majandustegevusele. Vastutustundliku ettevõtluse põhimõte. Äriidee ja selle ellu viimine</p> <p>Töökeskkond Sissejuhatus töökeskkonda. Töökeskkonna riiklik strateegia. Töökeskkonnaga tegelevad struktuurid. Töövõime säilitamise olulisus Töökeskkonnaalase töö korraldus. Tööandja ja töötaja õigused ja kohustused. Riskianalüüs vastaval eriala näitel Töökeskkonna ohutegurid. Töökeskkonna füüsilised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised ja psühho-sotsiaalsed ohutegurid vastava eriala näitel Meetmed ohutegurite mõju vähendamiseks Töökeskkonnaalane teave. Erinevad töökeskkonnaalase teabe allikad Tööõnnetused. Tööõnnetuse mõiste. Õigused ja kohustused seoses tööõnnetusega Tuleohutus. Tulekahju ennetamine. Tegutsemine tulekahju puhkemisel</p> <p>Tööandja ja töötaja õigused ja kohustused Riiklik töötervishoiu ja tööohutuse strateegia. Töökeskkonna ohutuse ja töötervishoiualane seadusandlus. Tervisekontroll, töötervishoiu- ja töökeskkonnaalased teabematerjalid. Riskianalüüs, tööõnnetus, käitumine tööõnnetuse korral</p> <p>Tuleohutus Tegutsemine tulekahju korral</p> <p>Tööseadusandlus</p>

	<p>Lepingulised suhted töö tegemisel. Töölepingu pooled, nende kohustused ja õigused, töökorraldus, töö ja puhkeae, puhkuste liigid. Töö tasustamine ja sotsiaalsed tagatised</p> <p>Asjaajamine Asjaajamise, dokumendi ja dokumendihalduse mõiste; asjaajamise õiguslik keskkond; dokumentide loomine, dokumentide säilitamine, säilitustähtaeg, dokumentide säilitamine aktiivse elutsükli ajal, dokumentide säilitamine poolaktiivse elutsükli ajal, dokumentide säilitamine arhiivis. Isiklikud dokumendid, isikut tõendavad dokumendid, kuuluvust tõendavad dokumendid, tunnistused, lepingud ning nende säilitamine</p> <p>Suhtlemisoskused Suhtlemine. Suhtlemisvajadused ja –ülesanded. Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine. Suulise esitluse läbiviimine grupile. Ametlik ja mitteametlik suhtlemine. Telefonisuhtlus. Internetisuhtlus ja suhtlusvõrgustikud. Kirjalik suhtlemine. Erinevad suhtlemissituatsioonid. Suhtlemine erinevate kulutuuride esindajatega, kultuuridevahelised erinevused ja nende arvestamine suhtlemissituatsioonides. Suhtlemisbarjäär ja selle ületamise võimalused. Isikutaju eripära ja seda mõjutavad tegurid. Tõepärane enesehinnang suhtlemisoskuste kohta Käitumine suhtlemissituatsioonides .Töölase käitumise etikett. Positiivse mulje loomine. Käitumisviisid. Kehtestav käitumine. Konfliktid ja veaolukorrad ning nende tekkepõhjused. Toimetulek konfliktidega. Meeskonnatöö põhimõtted. Meeskonda kuulumise positiivsed ja negatiivsed küljed. Loovus ja isiklik areng meeskonnas Klienditeenindus . Kliendikeskse teeninduse põhimõtted. Teenindussituatsioonid ja nende lahendamine</p>
<p>iseseisev töö 72 tundi</p>	<p>Monitoorib karjääriinfot: koostab kirjaliku ülevaate karjääriteenustest enda maakonnas, esitleb oma tulemusi klassis</p> <p>Koostab juhendi alusel elektroonilisi kandideerimisdokumente lähtudes dokumentide vormistamise heast tavast: CV, motivatsioonikiri, sooviavaldus</p> <p>Koostab isikliku tegevuskava oma karjääriplaanide teostamiseks pidades silmas nii pikema- kui lühemaajalisi eesmäärke</p> <p>Koostab juhendi alusel elektrooniliselt leibkonna ühe kuu eelarve</p> <p>Koostab juhendi alusel elektrooniliselt tuludeklaratsiooni A-vormi</p> <p>Analüüsib etteantud andmete põhjal erinevaid võimlusi varade finantseerimiseks</p> <p>Koostab meeskonnatööna oma tegevusvaldkonna makrokeskkonna analüüsi</p> <p>Kirjutab kokkuvõtte vastutustundliku ettevõtluse põhimõtetest</p> <p>Koostab meeskonnatööna juhendi alusel äriplaani ja äriplaani esitluse</p> <p>koostab meeskonnatööna kokkuvõtte võimalustest vähendada ohutegurite mõju töökeskkonnas vastava eriala näitel</p> <p>Vormistab etteantud juhendi abil töölepingu.</p> <p>Digitaalselt allkirjastatud algatus- ja vastuskirja koostamine ja vormistamine vastavalt juhendile ning edastamise e-kirjaga</p> <p>Lahendab juhendi alusel tavapärase teenindussituatsiooni iseseisvalt</p>

praktika	Puudub
Õppemeetodid	Analüüs, arutelu, õppekäik, infootsing, rollimängud, lühiloeng, praktilised harjutused, kohtumine, rollimäng, situatsioonülesannete lahendamine, meeskonnatöö, õpimapp, videotreening
Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanded</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Õpimapp. Õpilane esitab õpimapi, mis sisaldab järgmisi <u>kirjaliku juhendi</u> alusel koostatud töid (elektroonilises keskkonnas Google Drive või Moodle). 2. Näidisintervjuul osalemine <p>Õpilane osaleb näidisintervjuul, milleks valmistub <u>kirjaliku juhendi</u> alusel.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Meeskonnatööna äriplaani koostamine <p>Meeskond koostab esitluse <u>kirjaliku juhendi</u> alusel.</p>
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Suuline vastamine, kirjalik töö, rollimäng, õpimapp
Õppematerjalid	<p>Saavutuste logiraamat : materjale karjääriõpetuse läbiviimiseks 8.-12. klassides / [Sihtasutus Eesti Kutsehariduse Reform ; koostajad Alla Eenmaa ... jt.]</p> <p>[Tallinn] : Sihtasutus Eesti Kutsehariduse Reform, 2003 ([Tallinn] : Printon) 44 lk. : ill. ; 30 cm</p> <p>Tervis ja karjäär : inimese tervis – eriala valiku ja tööalase karjääri mõjutaja [Võrguteavik] / [koostanud: Annika Küüdorf, Eda Merisalu, Mare Lehtsalu] Ilmunud Tallinn : Elukestva Õppe Arendamise Sihtasutus Innove, 2008</p> <p>Vaatame koos tulevikku : grupitööde kogumik põhikooli ja gümnaasiumi kutseuunitlejatele, aineõpetajatele, klassijuhatajatele ja karjäärinõustajatele / [koostajad Imbi Kuusik ... jt.] [Tallinn] : Sihtasutus Eesti Kutsehariduse Reform, 2003 ([Tabasalu] : Serica Disain) 74, [6] lk. : ill. ; 30 cm</p> <p>Karjääriõppe sidumine praktikaga soovituslikud abimaterjalid / [Võrguteavik] : SA Innove karjääriteenuste arenduskeskus, Haridus- ja Teadusministeerium ; koostaja: Terje Paes</p> <p>Internetileheküljed:</p> <p>www.eures.ee, www.rmp.ee, http://europa.eu/yout, www.ti.ee, www.rajaleidja.ee, www.mitteformaalne.ee</p> <p>E-kursus Moodle keskkonnas „Karjääriõpetus autotehnikutele: https://moodle.e-ope.ee/course/view.php?id=5824</p> <p>Ettevõtluse alused SA Innove, Haridus- ja Teadusministeerium ;</p> <p>koostajad: Tiia Randmaa, Ester Raiend, Riina Rohelaan, Aive Kupp, Jane Mägi 2007</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	LAMMASTE/KITSEDE HOOLDAMINE	7	Katrin Tähepõld, Marge Salumäe, Lillia Tali praktikaiuhendaiad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane hindab lammaste/kitsede seisundit igapäevaselt, puhastab ja grupeerib vastavalt vajadusele tagades nende üldise heaolu.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Hoolitseb loomade üldise heaolu eest	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab loomade liigiomast käitumist ja põhivajadusi; • Kirjeldab ja võrdlebloomade pidamisviise lähtudes nende heaolunõuetest; • võrdleb erinevaid allapanu liike ja põhjendab nende kasutust; • puhastab söötmisala-, tarvikud ja jootjaid vastavalt kehtestatud nõuetele, jälgib sööda ja vee olemasolu; • jälgib ja vajadusel reguleerib sisekliimat sh valgustust vastavalt parameetritele; • eemaldab sõnniku asemelt ja käikudest arvestades pidamisviisi ning kasutatavat tehnoloogiat; • leiab infot keskkonna- ja loomade heaolunõuete kohta ning rakendab teadmisi töös. 		
2. Grupeerib ja/või paigutab loomad ümber.	<ul style="list-style-type: none"> • Selgitab loomade grupeerimise vajalikkust ja põhimõtteid; • kirjeldab loomade ohutuid ajamis- ja talutamisi viise, -meetodeid ja -vahendeid; • grupeerib ja/või paigutab loomad ümber lähtudes turvalisuse nõuetest, arvestades 		
3. Vaatlebloomi igapäevaselt, kontrollib tervist ja puhastab neid	<ul style="list-style-type: none"> • vaatleb igapäevaselt loomi, tuvastab haige ja/või surnud loomad ning vajadusel eraldab need, registreerib ja edastab teabe vastavalt kehtestatud korrale; • iseloomustab loomade puhastamise, pesemise ja pügamise viise, vahendeid ning vajalikkust • puhastab loomad, arvestades nende anatoomilisi iseärasusi, heaolu ja pidamise eesmärki. 		
4. Kontrollib farmiseadmete töökorrasolekut	<ul style="list-style-type: none"> • Leiab infot erinevatest teabeallikatest sõnniku- ja jäätmekäitluse nõuete kohta ning loob seoseid keskkonnakaitsenõuetega; • nimetab sõnniku ja läga eemaldusseadmeid ja kirjeldab nende tööpõhimõtteid; • kontrollib seadmete (sõnniku ja läga eemaldusseadmete, kliimaseadmete) töökorrasolekut ja vajadusel 		

Teemad, alateemad	Anatoomia ja füsioloogia põhialused Heaolu ja käitumine Karja hierarhia Ohutu loomade käsitlemine Lammaste/kitsede pidamisviisid Allapanu liigid ning seoslammaste/kitsedeheaoluga Keskkonnanõuded ja lammaste/kitsede heaolu reeglid seadlusalusest lähtuvalt Lammaste/kitsede hooldamine Lammaste/kitsede hooldamise viisid ja vahendid. Jäätmekäitlus ja keskkonnanõuded
iseseisev töö 24 tundi	Töötamine juhendamisel farmis
praktika	1-4 õpiväljundite kohta 5 EKAP, 130 tundi
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: Õpilane demonstreerib loomade turvalist käsitlemist, fikseerimist ja puhastamist ning hindab sõrgade olukorda ja
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid läveni tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon

Õppematerjalid

1. Späth, Thume, Wenzler. **Kitsekasvatus**. 2013
2. Peep Piirsalu. **Lambakasvatus I**. 2013
3. Frank Glorie. **Lammaste signaalid**. 2016
4. K. Jaama. **Lambakasvataja käsiraamat**. 1984
5. Alan Mowlem. **Practical goat keeping**. 2010
6. J. Belanger, S.Thomson Bredesen. Storey's guide to **Raising Dairy Goats**. 2010
7. Maggie Sayer. Storey's Guide to **Raising Meat Goats**. 2010
8. Janet Hurst. **The Whole Goat Handbook**. 2013
9. David Harwood. **Goat Health and Welfare**. A veterinary guide. 2006
10. Ants Bender. **Eritüübiliste rohumaade rajamine ja kasutamine**. 2006
11. Väino Poikalainen. **Pilguheit juustumaailma**. 2007
12. Maire Suitsu. **Suur Piimaraamat**. 2011
13. Mahmoud Abdel Aziz. **Present Status of the world goat populations and their productivity**, 2010
14. www.lammas.ee
15. www.vet.agri.ee
16. http://www.pikk.ee/valdkonnad/loomakasvatus#.V8_gBE2LSM8
17. www.riigiteataja.ee
18. <http://www.sheep101.info/sheepandgoats.html>
19. <http://www.sheep101.info/201/index.html>
20. <https://fiascofarm.com>
21. <http://www.beginningfarmers.org/goat-farming/>
22. <http://www.goatworld.com/>
23. <http://www.gnlted.co.uk/>
24. <http://piim24.eu/>
25. <http://kitsefarm.ee/>
26. <http://www.andri-peedo.eu/>
27. <http://kalamatsi.ee/>
28. <http://www.yvasitalu.eu/>
29. <https://sites.google.com/site/mlehis/kitsed>
30. www.kalamatsi.ee
31. www.nessat.ee
32. www.talumeiereid.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
5	LAMMASTE/KITSEDESÖÖTMINE	8	Liilia Tali, Marge Salumäe, praktikaiuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul lammaste/kitsede hooldamine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane hindab lammaste/kitsede toitumust ja söömust, ladustab ja hoiustab söödad, hindab söötade kvaliteeti ning söötab lambad/kitsed vastavalt söödaratsioonile ning asutuse töökorraldusele.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Hindab loomade toitumust ja söömust	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab lammaste/kitsede seedeprotsesse; • leiab erinevatest teabeallikatest loomade söötmisnormid; • selgitab loomade toitumuse hindamiskriteeriume lähtuvalt anatoomilistest ja füsioloogilistest iseärasustest; • hindab visuaalselt loomadetoitumust ja söömust, arvestades keha konditsiooni, järelejäänud sööda kogust 		
2. Söödab ja joodab loomi	<ul style="list-style-type: none"> • eristab enamlevinud söötade ja söödakultuuride liike, selgitab nende omadusi ja kasutamist; • hindab söötade ja vee kvaliteeti organoleptiliselt, eemaldab riknenud sööda ja vee; • söötab ja joodab loomi vastavalt etteantud söödaratsioonile, kohendab sööda vastavalt ettevõtte töökorraldusele; • selgitab söötmis- ja jootmisseadmete tööpõhimõtted, kontrollib söötmis- ja jootmisseadmete 		
Teemad, alateemad	Söötisõpetuse alused. Loomadeseedeelundkond Söödad ja söötmine Söötade organoleptiline hindamine Vee kvaliteedi hindamine Söödaratsiooni põhialused Söötade tundmine Söötade ja vee kvaliteedi hindamine Loomade toitumuse hindamine Praktilised tööd: 1-2 õpiväljundite kohta 1 EKAP		

iseseisev töö24 tundi	Hindab lammaste/kitsede toitumust etteantud juhise järgi Töötab juhendamisel farmis
praktika	1-2 õpiväljundite kohta 6 EKAP, 156 tundi
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, arutelu
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Söötade tundmine ja organoleptiline hindamine 2. Lammaste/kitsede toitumuse hindamine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	www.nouandeteenistus.ee www.pikk.ee P. Piirsalu õpik „Lambakasvatus“ Tartumaa Põllumeeste Liit 2012 A. Olt „Silo keemiline koostis ja toiteväärtus“ Tartu 2013

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6	LAMMASTE JA KITSEDE TERVISHOID	6	Liilia Tali, Katrin Tähepõld praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane jälgib loomade tervislikku seisundit, haiguse korral annab oma pädevuse piires esmaabi ja abistab loomaarsti		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

Õpilane: 1. Hindab loomadeüldist tervislikku seisundit	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab haiguse mõistet ja põhjuseid; • kirjeldabhaigustunnuseid; • hindabloomade üldist tervislikku seisundit, jälgides vähemalt korra päevas loomade käitumist.
2. Tuvastab looma haigusliku seisundi, annab esmaabi ja hooldab haiget looma	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollib loomadetervise parameetreid, võrdleb neid normidega, vajadusel annab esmaabi ning teavitab kõrvalekalletest vastutavat isikut/loomaarsti; • valib looma fikseerimise viisi vastavalt vajadusele, kasutades ettenähtud abivahendeid ja arvestades ohutusnõudeid.
3. Abistab loomakasvatuse spetsialisti või loomaarsti veterinaarsetes toimingutes ja lammaste/kitsede hukkamisel (hädatapul)	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab käitumist eriolukorras (loomade hukkumine, hädatapp, taudiolukord, lammaste/kitsede ootamatu käitumine jm) ning selgitab korjaste hoidmise ja edasise käitlemise nõudeid; • abistab loomaarsti täites oma tööülesandeid korrektselt ja vastutustundlikult.
Teemad, alateemad	Lammaste/kitsede tervishoiu põhialused Seadustest tulenevad veterinaarnõuded. Lammaste/kitsede esmaabi ja ohutu käsitlemine Tööohutusnõuded Praktilised tööd: 1-3 õpiväljundite kohta 1 EKAP
iseseisev töö24 tundi	Töötab juhendamisel farmis
praktika	1-3 õpiväljundite kohta 5 EKAP, 130 tundi
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: Looma fikseerimine ja terviseparameetrite hindamine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	www.nouandeteenistus.ee www.pikk.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6	LAMMASTE JA/VÕI KITSEDE KARJATAMINE	6	Liilia Tali, Tiina Vester, Tõnu Talvi, praktikaiuhendaiad
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul lammaste ja/või kitsede hooldamine ja söötmine		
Mooduli eesmärk	õpetusega taotletakse, et õpilane koostab karjatamisplaani, rajab ja hooldab karjaaedu, hindab karja ning karjamaa olukorda, hooldab karjamaid ja jälgib lammaste ja/või kitsede käitumist karjas.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Koostab karjatamisplaani vastavalt juhiste	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab enamlevinud rohumaa kultuure selgitab nende omadusi, eristab söödavaid taimi mitesöödavatest; • selgitab karjamaade hooldamise ja kasutamise põhialuseid; • leiab erinevatest teabeallikatest andmeid lammaste ja/või kitsede karjamaarohu söömuse kohta ja arvutab sööda vajaduse karjatusperioodiks; • koostab arvutuste põhjal karjatamisplaani ja vormistab arvutis vastavalt etteantud juhendile. 		
2. Rajab ja hooldab karjaaedu vastavalt juhiste	<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb karjamaade tarastuse viise ja sobivust erinevatele loomarühmadele ning arvestades tarastuse ökonoomsust; • rajab ja hooldab karjaaedu, arvestades tarastusviisi; • selgitab nõudeid karjateele, hindab karjatee turvalisust loomadele ja hooldab teid. • Rakendab karja kaitseks nõuetekohaseid kiskiaennetusmeetmeid 		

<p>3. Hindab karjamaa olukorda ja teostab hooldustöid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • põhjendab karjamaade hooldamise vajadust; • jälgib karjamaade seisundit ning teeb hooldustöid vastavalt juhistele; • hindab sööda ja vee olemasolu karjamaal ning vastutab nende pideva olemasolu eest; • täidab oma tööülesandeid korrektselt ja vastutustundlikult.
<p>4. Jälgib karja terviklikkust ja loomade käitumist</p>	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab lammaste ja/või kitsede liigiomast käitumist ja loomade heaolu nõudeid; • jälgib karja terviklikkust ja käitumist, ohu või kõrvalkallete märkamisel kõrvaldab need ning teavitab vastutavat isikut; • tuvastab poegivad või poeginud lambad ja/või kitsed visuaalselt, abistab vastavalt vajadusele ning teavitab koheselt vastutavat isikut; • paigutab poeginud lambad ja/või kitsed ja sündinud järglase ümber vastavalt töökorraldusele ja ohutusele; • kirjeldab käitumist eriolukorras (poegimine, looma hukkumine, looma ootamatu käitumine jm).
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>Rohumaaviljelus Heintaimed, söödavad ja mitted söödavad rohundid karjamaal Rohumaade rajamine, hooldamine ja uuendamine Karjamaade hooldamine Loomade karjatamine Karjamaavajaduse planeerimine, karjatusplaani koostamine Karjamaa tarastamisviisid ja nõuded, karjamaade tarastamine Karjateede hooldus Lammaste ja/või kitsede heaolu ja käitumine</p>
<p>iseseisev töö12 tundi</p>	<p>Töötab juhendamisel karjaaedade rajamisel ja karjamaade hooldamisel</p>
<p>praktika</p>	<p>2-4 õpiväljundite kohta 2 EKAP, 52 tundi</p>
<p>Õppemeetodid</p>	<p>interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs</p>
<p>Hindamine</p>	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p>

	Hindamisülesanded: 1. Eristab ja iseloomustab lühidalt enamlevinud rohumaakultuure enda koostatud herbaariumi alusel 2. Kirjeldab karjamaade hooldusvõtteid ja põhjendab vajadust karjatamisplaani alusel
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	www.nouandeteenistus.ee www.pikk.ee P. Piirsalu õpik „Lambakasvatus“ Tartumaa Põllumeeste Liit 2012

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
7	LAMMASTE/KITSEDE TAASTOOTMINE	4	Liilia Tali, Katrin Tähepõld, Marge Salumäe.
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul lammaste/kitsedehooldamine ja söötmine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised lammaste/kitsede sigimisorganite ehitusest ja talitlusest, suguloomade valikust, tiinestusviisidest, poegimisest ja vastsündinud hooldamisest.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

<p>Õpilane: 1. valib aretuseks sobilikud emasloomad vastavalt juhistele ja karja aretuse eesmärkidele</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab Eestis aretatavaid/kasvatavaid lamba/kitse tõuge ning toob välja nende erisusi; • leiab informatsiooni aretusdokumentidest; • valib aretussuunale vastavaid emasloomi välimiku järgi etteantud juhendi alusel; • moodustab paaritusgrupid ja dokumenteerib need, arvestades tootmis-või aretussuunda ja innaaega (sügise ja/või kevadel) • jõudluskontrolli põhimõtted ja selle läbiviimine karjas
<p>2. Jälgib looma poegimisprotsessi, abistab oma pädevuse piires ning teostab esmatoimingud vastsündinuga</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab poegimise kulgu, loote normaalseid ja probleemseid asetusi ning poegimishügieeni nõudeid; • valmistab poegima hakkava looma ja poegimiskoha ette vastavalt kehtivatele hügieeninõuetele; • hindab looma poegimisprotsessi ja komplikatsioonide tekkimisel teavitab koheselt vastavat isikut või loomaarsti, kergemal juhul abistab ise looma poegimisel (vastavalt vajadusele enda pädevuse piires) • teostab vastsündinuga vajalikud esmatoimingud, identifitseerib ja registreerib talle; • hindab poeginud looma ja vastsündinud talle tervislikku seisundit ja käitumist visuaalselt, tagab vastsündinud ohutuse, vajadusel eraldamise; • selgitab ternespiima vajalikkust vastsündinule; • kontrollib ternespiima olemasolu ja selle kvaliteeti ning selle kättesaadavust, vajadusel fikseerib ute, tagades ternespiima kättesaadavuse; • valib vajadusel amme ja/või kasuema vastavalt juhistele
<p>3. Hooldab söödab ja võõrutab talled arvestades tootmissuunda</p>	<ul style="list-style-type: none"> • söödab, joodab ja hooldab talled vastavalt farmis kehtestatud korrale; • hindab tallede heaolu, turvalisust ja tervist, kõrvalekallete tekkimisel informeerib vastutavat töötajat või likvideerib puuduse vastavalt oma pädevusele; • kaalub ohutult noorloomi jälgides nende kasvu ja arengut; • võõrutab ohutult talled vastavalt ettevõtte töökorraldusele ja järgides loomade heaolu; • rühmitab ja paigutab loomad, arvestades loomade käitumist ja turvalisusnõudeid

Teemad, alateemad	Lammaste/kitsede bioloogia, füsioloogia ja taastootmise alused Lammaste/kitsede aretuse alused Lammaste/kitsede liigid ja tõud Lammaste/kitsede pidamistingimused (allapanu, boksi suurus jne) Tõuaretuse algdokumentatsiooni täitmise põhimõtted; Tööohutusnõuded. Praktilised tööd: 1-4 õpiväljundite kohta 1 EKAP
iseseisev töö24 tundi	Töötab juhendamisel farmis
praktika	1-4 õpiväljundite kohta 2 EKAP, 52 tundi
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Kirjeldab lammaste ja/või kitsede sobivust aretuseks välimiku põhjal etteantud juhendi alusel 2. Kirjeldab lammaste ja /või kitsede poegimise protsessi ja enda tööd selles 3. Talle registreerimine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	www.nouandeteenistus.ee www.pikk.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
8	LÜPSMINE	4	Marge Salumäe, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane valmistab loomad ja lüpsiinventari lüpsiks ette ning lüpsab loomad, järgides loomade heaolu, ohutus- ja hügieeninõudeid.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. valmistab lüpsiinventari lüpsiks ette	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab masinlüpsi tööpõhimõtet ja kirjeldab erinevaid lüpsitehnoloogiaid; • põhjendab hügieeninõuete vajalikkust lüpsmisel ja piimakäitlemisel; • hindab lüpsiinventari töokorrasolekut ning vaakumi taset, kontrollib lüpsiks vajalike puhastusvahendite ja desinfektsiooniainete olemasolu. 		
2. suunab lambad ja/või kitsed turvaliselt lüpsile ja tagasi	<ul style="list-style-type: none"> • suunab lambad ja/või kitsed lüpsile järgides ohutusnõudeid ja looma käitumise eripära; • selgitab käitumist kriisiolukorras (elektrikatkestus, looma ootamatu käitumine jm) ja pakub välja võimalikke lahendusi; • tagab pärast lüpsi lambad ja/või kitsed liikumise ettenähtud gruppi. 		
3. valmistab loomad lüpsmiseks ette ja lüpsab loomad	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab udara ehitust ja talitlust ning selgitab piima tekkimise ja väljutamise protsesse, piima koostist ; • valmistab lambad ja/või kitsed lüpsmiseks ette, puhastab nidad, teeb eellüpsi ja hindab piima kvaliteeti visuaalselt; • eraldab inimtoiduks sobimatu piima ning märgistab ja registreerib sobimatu piimaga looma; • asetab õigeaegselt ja korrektselt nisakannud nisadele, jälgib lüpsi protsessi; • desinfitseerib nidad lüpsijärgselt. 		

4. puhastab ja desinfitseerib lüpsiinventari ning lüpsiala	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab lüpsiinventari pesemiseks ja desinfitseerimiseks kasutatavaid aineid ja selgitab nende keskkonnasäästliku ja ohutu kasutamise põhimõtteid; • valmistab lüpsiinventari põhipesuks ette, puhastab ja desinfitseerib lüpsiinventari ja lüpsiala arvestades vahendite ohutu ja säästliku kasutamise põhimõtteid; • töötab vastutustundlikult järgides ohutus- ja hügieeninõudeid.
Teemad, alateemad	<p>Udara füsioloogia Udara ehitus ja talitus, piima tekkimine ja väljutamine</p> <p>Masinlüpsi tööpõhimõte ja tehnoloogiad Masinlüpsi tööpõhimõte Lüpsitehnoloogiad ja lüpsinventar erinevatelt tootjatelt</p> <p>Lammaste ja/või kitsede lüpsmine ja lüpsiinventari hooldus Udara ettevalmistus ja lüpsmine, lüpsihügieen ja -reeglid Lüpsiala ja -inventari puhastus ja desinfektsioon</p> <p>Praktilised tööd: 1-4 õpiväljundite kohta 0,5 EKAP</p>
sh iseseisev töö 6 tundi	Töötamine juhendamisel farmis
sh praktika	1-5 õpiväljundite kohta 3 EKAP, 78 tundi
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Lüpsmine lüpsiplatsil ja intervjuu etteantud küsimuste põhjal
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud praktika
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonratsioon

Õppematerjalid	E-õppematerjalid „Piimakarjakasvatus“ https://moodle.e-ope.ee/course/view.php?id=4104 www.nouandeteenistus.ee www.jkkeskus.ee
----------------	---

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
8	LAMBA/KITSESAADUSTE TOOTMINE	5	Marge Salumäe, Mats Meriste, Merle Leibur, Mart Leibur, Katrin Tähepõld praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane osaleb lamba/kitsesaaduste tootmise protsessis ja realiseerimiseks ettevalmistusel		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Pügab juhiste alusel lambad ja sorteerib villa arvestades ettevõtte töökorraldust	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • peseb villa, ladustab ja turustab • kirjeldab villa liike, kvaliteediklasse ja kasutamise võimalusi; • pügab juhiste alusel lambad, arvestades ettevõtte tootmissuunda ja looma eripära; • sorteerib juhiste alusel villa ja pakendab selle arvestades ettevõtte tootmissuunda ja tellimusi 		
2. Pargib juhendamisel lamba- ja/või kitsenahad, lüpsab piimalambad ja -kitsed ning valmistab toodangu müügiks ette	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab naha liike, kvaliteediklasse, parkimise viise ja võimalusi; • valmistab vastavalt juhistele lamba- ja kitsenahad parkimiseks ette (soolab); • valmistab vastavalt juhistele toodangu müügiks ette, arvestades tellimusi ja ettevõtte töökorraldust; • kasutab luid ja sarvi. 		

<p>3.Lihatooted – rümba käsitlemine, täisliha ja vorstitoodete tootmine ja turustamine. Köögi teavitamine ja tunnustamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb ja kasutab SEUROP süsteemi lihakeha tükeldamisel • Valmistab lihatooted etteantud retsepti ja tehnoloogilist protsessi järgides • Järgib toiduainete töötlemisel ettenähtud hügieenireegleid • Koostab ja rakendab enesekontrolliplaani • Tunneb ja rakendab kehtivaid toiduainete käitlemisele kehtestatud nõudeid
<p>4. Piimatooted. Toorpiima käitlemine. Kitsepiima koostis ja kvaliteet. Piimatoodete valmistamine. Köögi teavitamine ja tunnustamine, turustamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb piimatoodete klassifikatsiooni • Valmistab kitse- ja/või lambapiimatooted etteantud retsepti ja tehnoloogilist protsessi järgides • Järgib toiduainete töötlemisel ettenähtud hügieenireegleid • Koostab ja rakendab enesekontrolliplaani • Tunneb ja rakendab kehtivaid toiduainete käitlemisele kehtestatud nõudeid <p>Marge Salumäe, Katrin Tähepõld, Kaisa Tähe, Merle Leibur, Vilma Tatar</p>
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>Naha ja villa liigid ning kvaliteediklassid Naha ja villa kasutusala Naha parkimisviisid ja võimalused Enamlevinud lamba- ja/või kitsesaadused Piima esmatöötlemise (juust, kohupiim jm) võimalused</p>
<p>sh iseseisev töö24 tundi</p>	<p>Lamba- ja kitsesaaduste tootmine, kontroll ja realiseerimiseks ettevalmistamine</p>
<p>sh praktika</p>	<p>1-2 õpiväljundite kohta 3 EKAP, 78 tundi</p>
<p>Õppemeetodid</p>	<p>Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö</p>
<p>Hindamine ja hindamismeetodid</p>	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: Juhendamisel toodangu realiseerimiseks ettevalmistamine</p>
<p>sh hindekriteeriumid</p>	<p>Puuduvad</p>
<p>sh kokkuvõtva hinde kujunemine</p>	<p>Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud</p>
<p>sh hindamismeetodid</p>	<p>Praktiline töö, demonstratsioon</p>

Õppematerjalid	www.nouandeteenistus.ee www.pikk.ee
----------------	--

VALIKAINED

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	MAHETOOTMINE	3	Eli Sellis, Merle Leibur praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised mahepõllumajanduslikust lamba/kitsekasvatusest lammaste/kitsede pidamise, söötmise, tervishoiu ning toodangu töötlemise ja turustamise nõuetest mahepõllumajanduse põhimõtetest, õigusaktidest lähtuvalt.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Selgitab mahepõllumajanduse põhimõtteid	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> leiab mahetootmise nõuded ja õigusaktid Põllumajandusministeeriumi, Põllumajandusameti ning Veterinaar- ja Toiduameti veebilehtedelt; selgitab mahetootmise põhimõtteid ja toob välja erinevusi tavatootmisest. 		
2. Kirjeldab mahelammaste/kitsede pidamisnõudeid ja keskkonnasäästlikku sõnnikumajandust	<ul style="list-style-type: none"> võrdleb mahelammaste ja kitsede pidamistingimusi tavatootmisega ja toob välja erinevusi loomade heaolust lähtuvalt; nimetab ja selgitab mahetootmisse enamsobivaid lammaste ja kitsede tõugusid; kirjeldab lammaste ja kitsede heaolu ja tervist ühe mahetalu andmete põhjal; 		

3. Arvestab juhendamisel lammaste ja kitsede karjamaavajaduse	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab karjatamise tähtsust loomade heaolu ja tervise seisukohast; • eristab enamesinevaid karjamaataimi; • arvutab juhendamisel karjamaavajaduse lähtuvalt selle rohusaagikusest ja loomade arvust. • selgitab karjamaade kasutamise ja hooldamise põhimõtteid.
4. Arvestab juhendamisel lammaste ja kitsede talvise söödavajaduse	<ul style="list-style-type: none"> • eristab ja hindab organoleptiliselt mahelammaste ja -kitsede talviseid söötasid; • arvestab juhendamisel laudaperioodiks vajaminevate söötade kogused; • hindab loomade toitumust etteantud juhendi abil.
5. Selgitab mahepiimatoodete ja mahelamba ja -kitse liha töötlemise ja turustamise nõudeid	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab mahepiimatoodete töötlemise ja turustamise nõudeid; • selgitab maheloomaliha ja lihatoodete töötlemise ja turustamise nõudeid;
Teemad, alateemad	Mahepõllumajandusseadus ja õigusaktid Mahe lammaste/kitsedepidamine Mahetootmisse enamsobivad lambad/kitsed Nõuded mahe lammaste/kitsede pidamisel lähtuvalt lammaste/kitsede heaolust ja keskkonnasäästlikkusest Mahelammaste/kitsede söötmine Mahe lammaste/kitsede söödad ja nende hindamine, söödavajaduse arvestus Mahe lammaste/kitsede tervishoid Sagedasemad terviseprobleemid, nende ennetamine ja ravi Mahetoodangu töötlemine ja turustamine
sh iseseisev töö36 tundi	Töötamine juhendamisel farmis Mahelammaste/kitsede seonduva materjali läbitöötamine ja analüüs
sh praktika	Puudub
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumite ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Koostab juhendamisel karjamaavajaduse 2. Planeerib juhendamisel mahesõnniku hoiustamise ja kasutamise

sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Õppematerjalid	www.agri.ee, www.pma.agri.ee, www.vet.agri.ee Sõnniku keskkonda säästev hoidmine ja käitlemine, PM, KM, AS Maves 2005 www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	TAPMISE KOOLITUS	3	J. Prits
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane viib läbi loomadetapaprotseduurid vastavalt nõuetele		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Orienteerub loomakaitsealas seadusandluses ja rakendab seda	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • orienteerub loomakaitsealases seadusandluses ja selle rakendamises tapamajas; • tunneb tapaloomade anatoomiat, füsioloogiat ning käitumist. 		
2. Mõistab loomade tapaeelset käitumist ning selle mõju ning koostab nende algtöötlemise tehnoloogilise skeemi	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab loomade tapaeelse käitlemise mõju liha kvaliteedile, kirjeldab tapaloomadestressi, kannatusi, teadvuselolekut ja tundlikkust; • kirjeldab nõudeid loomadekohtlemisel tapamajas, nende fikseerimist, uimastamist; • kirjeldabloomade algtöötlemise etappe; • koostab algtöötlemise tehnoloogilise skeemi. 		

Teemad, alateemad	Tapaloomade anatoomia, füsioloogia Mõju liha kvaliteedile Fikseerimine Uimastamine, viisid ja vahendid Veretustamine, viisid ja vahendid Loomadehukkamine Tööohutus loomade käitlemisel Rümba tükeldamine SEUROP süsteem
sh iseseisev töö 36 tundi	Osalemine tapmisprotseduuril
sh praktika	Puudub
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: Praktiline töö - osalemine tapmisprotseduuril
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd ja sooritatud
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Nõukogu Määrusest (EÜ) nr 1099/2009, 24. september 2009 Õpetaja poolt koostatud konspekt http://kyylikud.weebly.com/ Soidla, R., Anton, D., Lepasalu, L., Veri, K. Tapaloomade vedu ja algtöötlemine. 2009. Tartu

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	SÖÖDATOOTMINE	3	Ene Milvaste, praktikajuhendajad

Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised sööda tootmisest ja seda mõjutavatest teguritest Eestis.
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
Õpilane: 1. Arvestab rohumaaade vajaduse sööda tootmiseks ning rajab ja uuendab rohumaid	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> eristab heintaimi ja nende seemneid ning tunneb nende omadusi ja kasutusvõimalusi; tunneb rohumaaade tüüpe, arvestab rohumaaade vajaduse sööda tootmiseks; tunneb rohumaaade pealtparandamise võtteid; valmistab maa ja seemned külviks ette lähtudes kasutatavast tehnoloogiast/kultuurist ja etteantud juhistest; seadistab vastavalt juhiste kasutatava tehnika; külvab heinaseemneseugu vastavalt juhiste.
2. Hooldab ja kasutab rohumaid ning varub rohusööda	<ul style="list-style-type: none"> hooldab niidud ja karjamaad arvestades kasvavaid kultuure; tunneb söödavarumise tehnoloogiaid; varub rohusööda ning hindab selle kvaliteeti.
Teemad, alateemad	Heintaimed Kõrrelised ja liblikõielised heintaimed, liikide iseärasused ja kasvunõuded Rohumaad Kliimaatiliste tingimuste sobivus rohumaa viljeluseks; muldade sobivus rohumaa viljeluseks Taimede kasvu, arengu ja saagi kujunemise mõjurid. Rohumaade tüübid ja kasutusvõimalused; kultuurniidud ja kultuurkarjamaad, nende hooldamine, kasutamine, rohumaaade rajamine uskylviga ja pealtparandamine Söödatootmine Sileerimine – mikroorganismid silo käärimisel, heintaimede sileeruvus, silo kindlustuslisandid, säilitamine Heina tegemine Rohusöötade kvaliteet
iseseisev töö 46 tundi	Õppematerjali leidmine, kogumine ja läbitöötamine arvutis Masinate tööjuhendite läbitöötamine
praktika	Puudub
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö

Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Enamlevinud kõrreliste ja liblikõieliste heintaimede ning nende seemnete tundmine 2. Söödatootmiseks kasutatava tehnika seadistamine ja hooldamine juhise alusel
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon, intervjuu
Õppematerjalid	A. Olt „Silo keemiline koostis ja toiteväärtus“ Tartu 2013 A. Bender „Eritüübiliste rohumaade rajamine ja kasutamine, I ja II osa.“ Jõgeva, 2006, 756 lk H.Older „Piimakarjapidaja ja konsulendi käsiraamat.“ Saku, 1997, 231 lk

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	T-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHT	3	K. Kalmus
Nõuded mooduli alustamiseks	Vähemalt B- või C1- kategooria mootorsõiduki juhiluba		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilaneomandab T- kategooria masinate juhtimiseks vajalikke liiklusalaseid teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi masinate ohutul käsitlemisel ning liiklemisel asulavälisel ning asula teedel, vastavalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt kehtestatud nõuetele.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

<p>Õpilane: 1. Käsitleb T-kategooria masina põhi-, lisa- ja abiseadmeid nõuetekohaselt</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • käsitleb T-kategooria masina põhi-, lisa- ja abiseadmeid, tagab masina häireteta juhtimise liikluses, korraldab nõuetekohaselt oma tööd masinal; • hindab masina tehnilist seisukorda lähtudes liikluse ning töö- ja keskkonnakaitse nõuetest;
<p>2. Juhib T- kategooria sõidukit iseseisvalt ja ohutult jälgides liiklust ja arvestades liiklusseaduse nõuetega</p>	<ul style="list-style-type: none"> • juhib T- kategooria sõidukit iseseisvalt, jälgib liiklust, näeb ette võimalikke ohte ning hoiab need ära. Liikleb ohutult erinevates tee- ja ilmaoludes teisi liiklejaid arvestavalt. Traktoriga teedel ja tänavatel liigeldes täidab liiklusseaduse nõudeid;
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>Liiklusreeglid ja käitumine liikluses Liiklusreeglid, käitumine erinevates liiklus- ja ilmastikuoludes. Juhi kohustused. Liiklusreeglite nõuded, liikluskorraldusvahendite tähendus. Sõiduki asukoht liikluses.</p> <p>Masina ehitus Masina ja masina mootori erinevate süsteemide, seadmete ning mehhanismide töötamise põhimõtted.</p> <p>Masina korrashoid, töökaitse ja ohutustehnika Masinate korrashoiu põhimõtted, tööiguse ja töötervishoiu alused, tööohutuse ja keskkonnakaitse nõuded.</p> <p>Liiklusohutus Üldteadmised liiklusohutusega seonduvast.</p> <p>Liikluspühholoogia Üldteadmised liikluspühholoogiast, inimese psühhofüsioloogilised omadused, liiklusohutust mõjuvad tegurid ja isikuomadused</p>

	<p>Praktilised tööd: 1-4 õpiväljundite kohta 5 tundi</p> <p>Masina käsitlemine, harjutused õppeväljakul vastavalt traktori-, liikurmasina- ja masinrongijahi liiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele lisa 4 alusel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - töötervishoiu, tööohutuse - ja keskkonnakaitse nõuded enne masina käivitamist; - masina juhthoovad, nende otstarve, mootori ohutu käivitamine; - ohutud juhtimisvõtted; - masinaga manööverdamine erinevate käikude kasutamisel; - sõit haagise või agregaadid juurde, haagise ohutu haakimine ning sõit haakeseadmega. <p>praktiline sõit liikluses, ohutus maanteel ja asulas, vastavalt traktori-, liikurmasina- ja masinrongijahi liiklusalastele kvalifikatsiooni nõuetele lisa 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sõit liiklusvoos (gabariidid, aeglane sõiduk, kiirus, teiste liiklejatega arvestamine); - ristmike ületamine; - sõit ühesuunalisel teel; - peatumine ja parkimine; - möödasõit ja tagasipööre; - vähekaitsitud liiklejad, nende ohutuse tagamine.
iseseisev töö 46 tundi	Teadmiste täiendamine kooli poolt väljastatud temaatilise õpimapi läbitöötamise käigus
praktika	Puudub
Õppemeetodid	Kontaktõpe. Loeng, vestlus, praktiline töö, arutelu ja analüüsimine.
Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete alusel.</p> <p>Hindamisülesanded:</p> <p>1. Teoreetiliste teadmiste kontroll: oskuste, käitumise ja hoiakute tundmine vastavalt T- kategooria juhi kvalifikatsiooninõuetele.</p> <p>Teadmiste test, mis koosneb 60 valikvastustega küsimusest. Testi positiivseks soorituseks on vaja vähemalt 55 õiget</p>
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	<p>Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteametlik.</p> <p>Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd</p>
sh hindamismeetodid	Teadmiste test, praktiline sõidu ülesanne T kategooria masinaga, vestlus

Õppematerjalid	E-õppematerjalid, „Tööohutusnõuded tõstukitega töötamisel“ Konspekt „Traktorid, liikurmasinad ja eritöömasinad koostaja“ Aide Autokool Liiklusseadus liiklustestid
----------------	--

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
5	TÖÖOHUTUS, TURVALINE TÖÖKESKKOND JA ESMAABI	3	E. Laurson, H. Luhtmaa
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpilane rakendab töötervishoiu- ja tööohutusalasid teadmisi ning korraldab ettevõttes töötervishoiu- ja tööohutusalasid teadmisi		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Teab ja selgitab töökeskkonnaga ja tööolmega seonduvaid ohte ja riske	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Teab ja selgitab töökeskkonnaga ja tööolmega seonduvaid ohte ja riske; • Selgitab tööõnnetuse ja kutsehaigestumise põhjuseid, nende ennetamise võimalusi ning täidab vastavasisulist dokumentatsiooni. 		
2. Tunneb töötervishoiu ja tööohutuse korralduse nõudeid riigi ja ettevõtte tasandil	<ul style="list-style-type: none"> • Orienteerub tööseadusandluses, töökeskkonna süsteemis ning riikliku järelevalve tavades; • Tunneb töötervishoiu ja tööohutuse korraldamise nõudeid ettevõttes; • Kirjeldab sisekontrolli läbiviimist, töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava ning töötajate sisekontrolli kava 		
3. Koostab riskianalüüsi, hinnates riske ning nende ohjamise abinõusid	<ul style="list-style-type: none"> • Koostab riskianalüüsi arvestades töökeskkonna ohutegureid (füüsikalised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised) ning nende mõju tervisele; • Kirjeldab riskide hindamise meetodeid ning nende ohjamiseks kasutatavaid abinõusid (tule- ja elektriõhutus ettevõttes, ergonoomika jm). 		
4. Kirjeldab esmaabi olemust ja annab esmaabi	<ul style="list-style-type: none"> • Hindab kannatanu seisundit ja otsustab järgneva tegevuse; • Elustab kannatanu vastavalt situatsioonile; • Peatab verejooksu ja kutsub vajadusel kiirabi; • Selgitab haavade tekke põhjused ning seob haavad; • Iseloomustab traumasid ja luumurde ning nendega seonduvaid ohte. Fikseerib luumurru ja kutsub kiirabi; • Hindab füüsikaliste ja keemiliste traumade ulatust ning raskusastet. Võimalusel annab esmaabi. 		

Teemad, alateemad	<p>Töökeskkonna ohutus Töökeskkonna mõiste. Töökeskkonnas esinevad ohud. Töökeskkonna ohutegurid, nende mõju tervisele (füüsikalised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised ja psühholoogilised ohutegurid). Tööohutus kalakasvanduses erinevates tööprotsessides ja masinate ning seadmete käsitsemisel. Ergonoomia. Tööolme Riskianalüüs. Riskianalüüsi mõiste. Riski hindamise meetodid. Riskide ohjamise abinõud. Töötervishoiu ja tööohutuse korralduse õiguslikud alused Töötervishoiu ja tööohutuse korraldus riigi tasandil (struktuur töökeskkonnasüsteemis, riiklik järelevalve) ja ettevõtte tasandil (tööandja ja töötaja kohustused ning õigused, töökeskkonnaspetsialist, töökeskkonnavolinik, töökeskkonnanõukogu). Koostöö. Sisekontroll. Töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava. Töötajate tervisekontroll. Õnnetusohu. Tööõnnetus ja kutsuhaigestumine. Tööandja ja töötaja vastutus</p> <p>Esmaabi</p>
iseseisev töö 38 tundi	Tutvub ohutus – ja kasutusjuhenditega Kontrollib esmaabikapi sisu säilivust ja olemasolu
praktika	Puudub
Õppemeetodid	Arutelu, rühmatöö, harjutused, õppevideo analüüs, juhtumianalüüs
Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanded</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teadmiste kontroll õpiväljundi nr 1 teemade kohta 2. Lahendab meeskonnatööna situatsioonülesande 3. Koostab riskianalüüsi juhendi abil 4. Elustamine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh on täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	suuline vestlus, teoreetiliste teadmiste kontroll, kirjalik töö, praktiline töö
Õppematerjalid	Sotsiaalministeerium. Töökeskkonna käsiraamat http://www.ti.ee/ott/raraamat.pdf Töötervishoiu ja tööohutuse seadus. https://www.riigiteataja.ee/akt/106072012060 Töölepingu seadus. https://www.riigiteataja.ee/akt/122122012030 http://www.toelu.ee

